

CUPRINS

I. RECAPITULĂM DIN CLASA A II-A	4
II. POVEȘTILE PĂMÂNTULUI	
<i>Spiridușul cel bun al cărții</i> , după Ada Teodorescu	7
<i>Povestea pământului și a muncii</i>	11
<i>Cu nasul în carte</i> , după Nina Cassian	14
Recapitulare	17
III. CĂLĂTORIE PE UN NOR	
<i>Furtuna</i> , după Ruth Stiles Gannett	20
<i>Țara lui Vreau-și-primesc</i> , după André Maurois	24
<i>O vizită la Cumuleta</i> , după George Ricus	28
Recapitulare	33
IV. DIN LUMEA REALĂ, ÎN LUMEA TEXTULUI	
<i>Ruxi</i> , după Matthew Lipman	36
<i>Cocoș de munte fotografiat</i> , după Ionel Pop	39
<i>Perla de scoică</i>	42
<i>Casa lui Tomi</i> , după Adrian Oprescu	46
Recapitulare	48
V. PLANTELE ȘI ANIMALELE AU POVESTEA LOR	
<i>Povestea florii-soarelui</i> , după Tudor Pamfile	51
<i>Puiul de elefant</i> , după Rudyard Kipling	55
Recapitulare	60
VI. SEMNELE NESCRISE ALE NATURII	
<i>Semnul de iarbă</i> , după Silvia Kerim	63
<i>Natura nu te iartă</i> , după Passionaria Stoicescu	69
Recapitulare	73
Recapitulare semestrială	77

● Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă ●

1

Barează intrusul dintre cuvintele care au același sens.

☆ urmărirea – *se uita, spiona, privea, observa*

☆ a se asigura – *a se convinge, a verifica, a se gândi, a se încredința*

☆ a se odihni – *a poposi, a se destinde, a se relaxa, a sta*

☆ a ataca – *a lovi, a biciui, a se năpusti, a învinge, a izbi*

☆ a se strădui – *a se forța, a se chinui, a se trudi, a se stabili*

☆ feroce – *crunt, sălbatic, fantastic, nemilos, nimicitor*



2

Notează (după model) înțelesul expresiilor următoare. Alcătuieste câte un enunț cu fiecare.

✿ a rămâne în urmă – a fi depășit

✿ în siguranță – _____

✿ a lăsa deoparte – _____

✿ îmi pare rău – _____

✿ a trage un pui de somn – _____

✿ îmi pare bine – mă _____

✿ a se da jos – _____

3

Scrie cuvintele cu sens opus. Toate conțin litera „î” sau „â”.

● dezlănțuit ≠ domolit

● bucuros ≠ întristat

● a se înălța ≠ _____

● (apa) calmă ≠ _____

● a râde ≠ _____

● a deschide ≠ _____

● repede ≠ _____

● devreme ≠ _____

● în urmă ≠ _____

4

Transformă, după model:

● Acum, băiatul se odihnește. → Ieri, băiatul s-a odihnit. (o acțiune)

● _____ se apropie. → _____

● _____ dragonul se înalță. → _____

● _____ se prăbușește. → _____

● _____ se trezește. → _____

● _____ furtuna se dezlănțuie. → _____

5

Schimbă ca în model:

Băiatul **se odihnește** pe o stâncă. → Cei doi **se odihnesc** pe o stâncă.

Apa ajunge până la stâncă. → Valurile _____

Marea este învolburată. → Valurile mării _____

Apa crește până la genunchi. → Apele _____

Dragonul se trezește pe un banc de nisip. → Ei _____

Ceața se risipește. → Cețurile _____

6 Alcătuieste câte o propoziție în care cuvintele „banc“ și „ochi“ să aibă sensuri diferite de cele din text.

7 Încercuiește „î“ și „â“ din cuvintele date și explică oral scrierea lor:

- a) Coborî până la stâncă.
b) Elmer închise ochii încercând să nu plângă.

8 Completează spațiile libere cu „î“ sau „â“.

- | | | |
|------------------|---------------|-----------------|
| ☆ păm__nt | ☆ __ntunecat | ☆ ne__mbl__nzit |
| ☆ __nlănțuit | ☆ __mpins | ☆ hotăr__ |
| ☆ __nspăim__ntat | ☆ (a) p__r__i | ☆ cobor__ |

9 a) Descoperă cuvinte noi, după model:

negru → înnegrit	}	proaspăt → _____
blând → _____		negură → _____
țep → _____		noroi → _____

b) Încercuiește grupurile „mb“, „mp“ și „nn“.

Clubul de lectură

Tata găsește insula

(fragment)

după Ruth Stiles Gannett

Tata stătu ascuns în cală șase zile și șase nopți. Era să fie prins de două ori [...]. Când marinarii veniră să descarce sacii, unul spuse:

– Pentru numele cerului! Țsta e cel mai ciudat sac de grâu pe care l-am văzut vreodată! [...]

Ceilalți marinari se uitară și ei la sac, iar tata, care era înăuntru, bineînțeles, se străduia încă și mai mult să arate ca un sac de grâu. Apoi un alt marinar puse mâna pe sac și-l pipăi și se nimeri să dea peste cotul tatălui meu.

– Știu ce e, spuse el. Sunt știuleți uscați de porumb.

Și apoi îl aruncă pe tata în plasa cea mare, alături de sacii de grâu. [...]

Tata auzi mai târziu că în ziua următoare negustorul stătuse de dimineața până seara să numere sacii iar și iar și-i pipăia pe fiecare, încercând să-l găsească pe cel cu știuleți uscați. Nu-l găsi, pentru că de cum se întunecă tata ieși din sac, îl împături și îl strecură la loc în rucsacul său. Merse de-a lungul țărmului până găsi un loc drăguț și nisipos și se întinse să doarmă...

Când întâlni un pescar și-l întrebă de Insula Sălbatică, acesta începu să tremure și nu putu vorbi multă vreme. Numai gândul la insulă îl speriasc îngrozitor. În cele din urmă, zise:

– Mulți oameni au încercat să exploreze Insula Sălbatică, dar niciunul nu s-a întors în viață. Credem că au fost mâncați de animalele sălbatice.

5

a) Creează un plan de idei în care să prezinți o întâmplare prin care ai trecut într-o toamnă. Orientează-te după următorul set de întrebări.

- Când și unde s-a petrecut întâmplarea?
- Cine a participat la întâmplare?
- Ce s-a întâmplat?
- Cum s-a întâmplat?
- Ce ai văzut?
- Ce ai auzit?
- Cum s-a terminat întâmplarea?
- Cum te-ai simțit tu? Dar ceilalți copii?

b) Dezvoltă planul și scrie textul propus, respectând părțile unui text creativ. Fii atent la așezarea textului în pagină, scrierea caligrafică, punctuație și ortografie! Caută un titlu sugestiv.

*Clubul
de lectură*

Ruxi
(fragment)

de Matthew Lipman

Era miercuri seara. Gândul îmi zbura la vizita la Grădina Zoologică, la Isabela și Radu, la Victor și Valentina și nu puteam să adorm. Cred că-mi împingeam dinții cu limba, când am descoperit că doi dintre ei se clătinau.

De fapt se clătinau atât de tare încât puteam să-mi vâr limba între ei și gingie. Am sărit din pat și am rupt-o la fugă pe coridor.

– Mămico, mămico! am țipat, îmi pică toți dinții! Mama a mormăit ceva. Pe urmă a spus:

– Bineînțeles, pușorule,ăștia sunt dinți de lapte. Ai pierdut deja o mulțime din ei. Cu timpul ai să-i pierzi pe toți.

Atunci am început să vorbesc fonfăit:

– Mămico, ce se va întâmpla dacă îi pierd pe toți și nu-mi cresc alții?

Până să răspundă mama, a intervenit tata:

– O să-ți punem dinți falși.

Mi-am închipuit cum aş arăta în oglindă: un copil de nouă ani cu dinți falși.

– Tăticule, i-am spus, de unde știe dintele când să cadă?

– Nu știe. E împins în afară.

– Cine îl împinge? Limba?

– Nu, dintele cel nou care crește dedesubt.

Am stat și m-am gândit. Pe urmă am spus:

– Tăticule, dacă n-o să-mi crească dinți noi, n-am putea planta vreo câțiva, așa cum plantăm copăceii? N-ar prinde și ei rădăcini, tăticule?

L-am înghiontit puțin pentru că începuse să picotească.

– N-ar prinde?... spune-mi... n-ar prinde? Am continuat eu.

– Se zice că, dacă smulgi coada unei șopârle, crește la loc. Așa că poți să plantezi o codiță și ea crește. Sau poți să plantezi un picioruș de șopârlă acolo, și, dacă nu rămâne picioruș, se poate preschimba în codiță.

– Tăticule, am spus eu, dar nu are sens. Ce legătură au codițele de șopârlă cu dinții oamenilor?

– Ruxi are dreptate, Mircea, i-a spus mama. N-au nimic în comun. Și apoi, e adevărat că se poate replanta codița unei șopârle, sau e o invenție de-a ta?

– Nu mai țin minte unde am citit, a spus tata. Nu sunt sigur. Poate că e doar imaginația mea.



Puiul de elefant

după Rudyard Kipling

• Înțelegerea textului. Comunicare •

1

Înlocuiește întrebarea năstrușnică a puiului de elefant cu un singur cuvânt.

crocodilului.

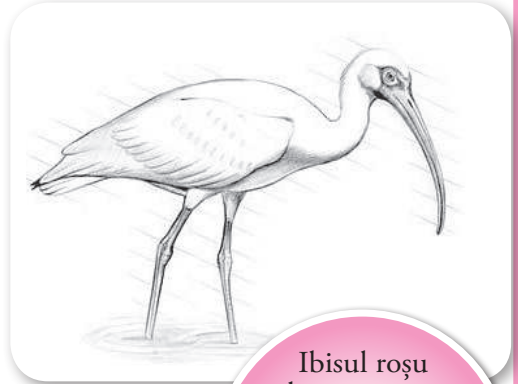
2

Numește cele cinci simțuri despre care punea întrebări elefanțelul.

Citește și află mai mult!

Pasărea kolokolo (Ibisul roșu)

- Este pasărea națională a Republicii Trinidad-Tobago (o țară formată din două insule).
- Zona de răspândire: America de Sud
- Habitat: regiuni mlăștinoase, malurile lacurilor
- Ciocul lung: o ajută să caute în noroi crustacee, insecte, moluște, pești mici: pigmentii din acestea o ajută să-și mențină minunata culoare roșie a penelor.
- Picioarele lungi: ajută pasărea să nu se ude; are mare nevoie de căldură.
- Odihna și creșterea puilor: în copacii din jur, pentru a se feri de prădători



Ibisul roșu din imagine a rămas necolorat. Colorează-l tu! Nu uita că este cu totul și cu totul roșu!

3

Răspunde la întrebări și motivează.

- Cu ce se ospătau elefanții? Dar crocodilul?
- Le-a spus celorlalți puiul de elefant unde se ducea? ↗ Da, pentru că ...
↘ Nu, pentru că ...
- De ce familia puiului nu i-a răspuns la întrebare?
 ca să-l ferească de pericole ca să nu afle crudul adevăr ca să nu mai pună întrebări
- De ce crocodilul l-a chemat pe elefanțel mai aproape?
- Cine l-a salvat pe elefanțelul naiv?
- Ce l-a sfătuit pitonul? De ce?



4

Explică oral!

- ★ Crocodilul stătea la pândă, pârând un trunchi de copac.
- ★ Animalul apuca prada cu dinții, o azvârlea în apă și apoi o mânca.

Citește și afli
mai mult!

Crocodilul

- Crocodilii au cel mai complex creier dintre reptile. Uneori, pentru a se scufunda cât mai adânc, ei iau pietre în gură.
- Crocodilii mănâncă rar (50 de mese pe an) și pot sta chiar și câteva luni nemâncăți.
- Pot trăi până la 80 de ani.
- Crocodilii sunt mai mari și mai periculoși decât aligatorii.
- Aligatorii au boturile mai scurte, mai late, în forma literei „U”, pe când crocodilii au botul mai lung, în forma literei „V”.
- Crocodilii și aligatorii își pot schimba dinții de peste 40 de ori în decursul vieții.



Activitate în echipă

5

Spune-ți părerea! Au procedat bine celelalte animale nerăspunzându-i elefantului la întrebare? Argumentează.

6

Completează cu informații din text.

Odinioară, elefantul avea un nas _____, cu care nu putea _____
nimic.

Tot atunci trăia un pui de elefant foarte curios pentru că _____.

Într-o zi, el a pus o întrebare mai ciudată despre _____. Pasărea kolokolo l-a
sfătuit să se ducă _____ pentru _____
(unde?)

A doua zi, puiul a plecat spre _____. Crocodilul l-a atras _____
și l-a prins de _____. Pitonul l-a sfătuit _____
pentru că altfel _____.

De atunci, toți elefanții _____.



7

Descoperă comparații surprinzătoare.

- ✿ nas mare cât o gheată → cât un cartof,
- ✿ struțul cu picioarele lungi ca → _____
- ✿ girafa cu pielea bălțată ca → o foaie cu pete de cerneală
- ✿ hipopotamul pântecos ca → _____
- ✿ hipopotamul cu ochii roșii ca → _____
- ✿ crocodilul cu o gură mare cât → _____
- ✿ pitonul încolăcit ca → _____
- ✿ copac uriaș cât → _____

Atelier ♦ Imaginează-ți și tu cum s-a întâlnit puiul de elefant cu alți pui din familie. Scrie un dialog de 7-8 rânduri.

Puiul de elefant



... A tras cât a tras crocodilul de nasul elefăntelului și a renunțat, dispărând în apele liniștite ale râului.

Puiul se dezechilibra pentru o clipă, dar își reveni. Scăpase de crocodilul cu dinții ascuțiți, care-l dorise pentru ospățul său.

„Am aflat pe pielea mea cu ce se ospătează crocodilul“, gândi întristat elefăntelul. Deodată, în apele râului, își văzu imaginea cu nasul acela lung atârându-i fără rost. Îi veni să plângă: „Ce urât sunt! Cum să mă întorc acasă cu un asemenea chip? Vor râde toți de mine, cu gura până la urechi!“

Și cum plângea elefăntelul cu oftaturi, auzi un sâsâit lângă el. Era Pitonul.

– Vreau să te felicit. Te-ai luptat curajos cu ditamai lighioana! N-aș fi crezut că ai atâta forță. Bravo! spuse Pitonul.

– Mulțumesc..., mulțumesc că m-ai ajutat, răspunse elefăntelul printre suspine. Eram singur atunci și de acum voi fi și mai singur, spuse el, mișcându-și cu tristețe nasul.

– Ia bagă-ți nasul în râu, ia niște apă și spală-te pe față! îi porunci șarpele.

Neîncrezător, puiul de elefant făcu ce i se ceruse. Nasul cel nou îl ascultă, coborî și aspiră din apa limpede, apoi se ridică și lăsă jetul să-i curgă pe cap. Puiul buimăcit mai repetă de câteva ori mișcarea, ceva mai vioi și mai înviorat.

– Ai înțeles acum? Nasul cel nou îți va fi de mare ajutor, ca să bei apa, să apuci fructele, să îndepărtezi crengile din calea ta... și la multe altele, îl lămuri Pitonul.

– Du-te acum acasă și fii vesel! Toți frații și verișorii tăi o să-și dorească un nas ca al tău. O să vezi, îi spuse Pitonul, împingându-l cu coada sa solzoasă și rece.

– Mulțumesc, prietene! răspunse cu bucurie și emoție micul elefant.

● Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă ●



Barează intrusul!

- ☆ a conteni – *a sfârși, a începe, a termina, a încheia*
- ☆ bălțată – *pătată, dungată, tărcată, pestriță*
- ☆ năstrușnic – *năzdrăvan, ciudat, neobișnuit, hazliu*
- ☆ uriaș – *minuscul, enorm, gigantic, imens*
- ☆ a-și închipui – *a-și imagina, a concepe, a se gândi, a se închina*
- ☆ vietate – *animal, ființă, rocă, viețuitoare*
- ☆ naiv – *credul, neștiutor, prostuț, neastâmpărat*
- ☆ a se opinti – *a se forța, a se încorda, a se trage, a opune rezistență*
- ☆ a schimba – *a preschimba, a transforma, a imita, a modifica*
- ☆ nesățios – *avid, darnic, mistuitor, nepotolit, nestăpânit*

Recapitulare semestrială

- Citește textul.

Bulgărele de zăpadă (fragment)

de Edmondo de Amicis

Ninge, ninge întruna. În dimineața aceasta, când plecam de la școală, s-a petrecut o întâmplare urâtă cu zăpada. Un grup de elevi, de cum au cotit-o pe Corso, au și început să arunce cu bulgări de zăpadă, din zăpada aceea plină de apă, care face bulgării tari și grei ca pietrele. Pe trotuare trecea multă lume. Un domn strigă:

– Încetați, ștregarilor! și, în aceeași clipă, de pe partea cealaltă a străzii, se auzi un țipăt ascuțit; era un bătrân care își pierduse pălăria și se clătina, acoperindu-și fața cu mâinile, iar lângă el un copil striga:

– Ajutor! Ajutor!

Imediat a alergat lume din toate părțile. Fusesse lovit de un bulgăre la un ochi. Toți copiii au luat-o la fugă, care încotro, cât ai clipi, iute ca săgețile. Eu mă aflam în fața librăriei, unde intrase tatăl meu, când i-am văzut venind în goana mare pe câțiva dintre colegii mei care s-au amestecat printre ceilalți de lângă mine și s-au prefăcut că privesc vitrinele: era Garrone cu obișnuita lui bucată de pâine în buzunar, Coretti, zidărașul, și Garoffi, cel cu timbrele. Între timp, în jurul bătrânului se adunaseră o mulțime de oameni și un sergent și alte persoane alergau încoace și încolo amenințând și întrebând:

– Cine e? Cine a fost? Tu ești? Spuneți cine a fost? și se uitau la mâinile copiilor, să vadă dacă le aveau sau nu ude de zăpadă. Garoffi era lângă mine: mi-am dat seama că tremura tot și era alb la față, ca un mort.



Completează harta textului:

Autorul

Titlul textului

Timpul

Locul

Personajele

Evenimentul

Învățătura textului

Sentimentele mele legate de acest text